

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Ursache Petru,
Toma Nadejda
Nicolaev Ghenadie
Timofti Vladimir
Alerguș Constantin

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, declarat de condamnat, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2010 și a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2011, în cauza penală în privința lui

Marcovțev Serghei Pavel, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Instanța de fond: 12.05.2005 - 23.12.2005;

2. Instanța de apel: 30.01.2006 - 16.09.2009;

Rejudecare: 30.08.2010 - 22.12.2010;

***3. Instanța de recurs: 11.03.2010 - 11.05.2010, dispusă rejudecarea;
12.08.2011 - 02.11.2011.***

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 23 decembrie 2005, Marcovțev Serghei a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2), 236 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunilor.

2. De către organul de urmărire penală Marcovțev Serghei a fost pus sub învinuire pentru faptul, că la 29 decembrie 2004, având scopul însușirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, cunoscând de la T. Rotaru faptul că I. Rotaru împreună cu I. Gladchii și I. Vrabie dispun de grâu pentru comercializare în cantitate de 77270 kg, s-a prezentat acestora cu prenumele fals "Sașa", convenind că va procura de la ultimii grâul cu prețul de 1,5 lei pentru 1 kilogram, cu achitarea producției în valută națională.

Astfel, la 30 decembrie 2004, S. Marcovțev a angajat 4 șoferi, care cu autocamioanele de model „Kamaz” s-au deplasat în XXX, unde au fost încărcate 77270 kg de grâu cu costul de 115905 lei și, fiind informat că acestea sînt gata pentru expediere, s-a deplasat în localitatea dată, unde, contrar înțelegerii avute inițial cu T. Rotaru de a se achita pentru grâu în valută națională, i-a transmis lui I. Rotaru 9500 dolari SUA, care ulterior s-au dovedit a fi falși.

Ulterior, la indicațiile lui S. Marcovțev, care s-a prezentat ca directorul SRL

XXX, sub numele fals "Serghei Sergheevici Galițin", grâul a fost transportat la moara din XXX, unde a fost vândut SRL XXX, cu care a convenit, ca banii din tranzacția respectivă în sumă totală de 119768 lei să fie transferați de urgență pe contul firmei SRL XXX sau să-i fie eliberați în numerar.

Tot el, la 27 decembrie 2004, deținând asupra sa 95 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA, despre care știa cu certitudine că sunt falși, și-a pus drept scop punerea acestora în circulație prin efectuarea operațiunilor de achitări prin intermediul lor, ceea ce a și împlinit în circumstanțele nominalizate mai sus. Valoarea a 9500 dolari SUA la moment punerii în circulație echivala cu 118380 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat conform învinuirii formulate, pe motiv că probele confirmă vinovăția lui, iar instanța le-a dat o apreciere greșită, pronunțând o sentință ilegală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 mai 2006, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Marcovțev Serghei a fost condamnat în baza art. 195 alin. (2), 236 alin. (2) lit. c), 84 Cod penal, definitiv la 12 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a desfășura activitate de antreprenoriat pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel a conchis, că instanța de fond a dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, a făcut concluzii greșite în starea de fapt și de drept privind învinuirea adusă inculpatului, fapt ce a dus la achitarea neîntemeiată a lui.

Instanța a relevat, că probele administrate și apreciate, în temeiul art. 101 Cod de procedură penală, demonstau vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești, a declarat recurs ordinar inculpatul, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 13) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel a examinat cauza în lipsa lui, cu încălcarea prevederilor art. 321 alin. (5) Cod de procedură penală, prin ce i s-a încălcat dreptul la apărare, deoarece el nu a fost legal citat.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08 iulie 2008, recursul inculpatului a fost admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei, pe motiv că instanța de apel în lipsa inculpatului a rejudecat cauza și, neexaminând-o potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță, l-a recunoscut vinovat pe ambele capete de învinuire, punând la bază o altă apreciere a probelor decât cea dată de către prima instanță, prin care acesta a fost achitat, pe motiv că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunilor.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2009, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Marcovțev Serghei a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5), 236 alin. (2) lit. c), 84 Cod penal, definitiv la 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a desfășura activitate de antreprenor și de a ocupa funcții ce țin de administrarea și păstrarea bunurilor materiale pe un termen de 5 ani, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

7.1. Pentru pronunțarea hotărârii instanța de apel a constatat, că Marcovțev

Serghei a fost pus sub învinuire pentru faptul că, la 29 decembrie 2004 având scopul însușirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, în proporții deosebit de mari, cunoscând de la T. Rotaru faptul că I. Rotaru împreună cu I. Gladchii și I. Vrabie dispun de grâu pentru comercializare în cantitate de 77270 kg, s-a prezentat acestora cu prenumele fals "Sașa", convenind că va procura de la ultimii grâul cu prețul de 1,5 lei pentru 1 kg, cu achitarea producției în valută națională.

Astfel, la 30 decembrie 2004, S. Marcovțev a angajat 4 șoferi, care cu autocamioanele de model „Kamaz” s-au deplasat în XXX, unde au fost încărcate cu 77270 kg grâu cu costul de 115905 lei și, fiind informat că acestea sunt gata pentru expediere, s-a deplasat în localitatea dată, unde contrar înțelegerii avute inițial cu T. Rotaru de a se achita pentru grâu în valută națională, i-a transmis lui I. Rotaru 9500 dolari SUA, care ulterior s-au dovedit a fi falși.

Ulterior, la indicațiile lui S. Marcovțev, care s-a prezentat ca directorul SRL XXX, sub numele fals "Serghei Sergheevici Galițin", grâul a fost transportat la moara din XXX, unde a fost vândut SRL XXX, cu care a convenit, ca banii din tranzacția respectivă în sumă totală de 119768 lei să fie transferați de urgență pe contul firmei SRL XXX sau să-i fie eliberați în numerar.

Tot el, în circumstanțele nominalizate, la 27 decembrie 2004, în scopul însușirii avutului proprietarului în proporții deosebit de mari, știind cu certitudine, că dolarii cu care vroia să se achite pentru grâul în cantitate de 77270 kg sunt falși, a pus în circulație 95 de bancnote cu nominalul a câte 100 dolari SUA, care la moment punerii în circulație echivala cu 118380 lei.

7.2. Instanța de apel a conchis, că acțiunile săvârșite de către inculpat conțin fapte de punere în circulație a banilor falși și de escrocherie prin care au fost însușite bunurile proprietarilor, iar concluzia privind vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunilor imputate, instanța de apel și-a motivat-o prin probele prezentate de acuzare, care, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, au fost amplu analizate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității, utilității și, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate, F. Gladchii, ale părților vătămate I. Rotaru și I. Vrabie, ale martorilor T. Rotaru, V. Luțișin, I. Batrînac, I. Ciorbî, A. Cucerov, E. Pisov, R. Cinchivschii, Gh. Onofraș, cât și materialele cauzei.

8. Decizia a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul A. Straistari și inculpatul S. Marcovțev, care au invocat temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor din care motive a pronunțat o hotărâre ilegală și neîntemeiată, deoarece probele prezentate nu dovedesc vinovăția lui în cele imputate.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2009, recursurile declarate au fost admise, casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța repetat, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre de condamnare, nu a examinat cauza conform prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță, astfel nu au fost audiate părțile vătămate, martorii, nu s-au verificat probele examinate de prima instanță și nu s-au cercetat declarațiile persoanelor audiate în cauză, necătând la faptul că s-a făcut trimiterea la ele ca probe.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2010, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Marcovțev Serghei în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, conform prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală.

Totodată, Marcovțev Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 236 alin. (1) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de administrarea și păstrarea bunurilor materiale pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepsei fixate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.06.2009, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de administrarea și păstrarea bunurilor materiale pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

10.1. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal integral a fost dovedită prin declarațiile părților vătămate, ale martorilor, cât și prin materialele cauzei.

La fel, instanța de apel a conchis, că din probele prezentate de acuzare, care au fost administrate în cadrul cercetării judecătorești, rezultă cu certitudine, că intențiile lui S. Marcovțev de la bun început erau îndreptate spre a pune în circulație valută străină falsă, prin utilizarea acesteia pentru efectuarea plăților, și anume pentru procurarea grâului în cantitate de 77270 kg.

Ce ține de infracțiunea prevăzută de art. 195 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a menționat, că calificarea dată este greșită și urmează a fi exclusă din învinuirea lui S. Marcovțev, urmând a fi încetat procesul penal în această parte, pe motiv că există circumstanțe, care condiționează urmărirea penală pe acest articol, deoarece săvârșirea faptei prin modalitatea punerii în circulație a banilor falși, nu atrage după sine încadrarea juridică a faptei în concurs cu infracțiunea de dobândire ilicită a bunurilor prin înșelăciune, fiindcă prima constituie o formă specială a escrocheriei și, în acest caz, devin aplicabile regulile de concurență dintre norma specială și norma generală, prescrise la art. 116 alin. (2) Cod penal.

11. Hotărârile judecătorești au fost atacate cu recurs ordinar de avocatul Straistari Alexandru în numele inculpatului, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea condamnării în baza art. 236 alin. (1) Cod penal, cu menținerea sentinței în această parte, pe motiv că instanța de apel incorect a apreciat probele, interpretând eronat prevederile legii, precum și caracterul acțiunilor săvârșite de inculpat, deoarece S. Marcovțev nu a cunoscut despre faptul, că banii transmiși sunt falși, nu s-a demonstrat intenția inculpatului că ar fi știut și ar fi încercat să pună în circulație bancnotele false pentru a intra prin înșelăciune în posesia averii străine, acestea fiind doar niște presupuneri, nu s-a efectuat expertiza dactiloscopică a bancnotelor ridicate pentru identificarea amprentelor digitale ale lui S. Marcovțev de pe aceste bancnote, pentru a stabili dacă aceste nu au fost schimbate.

12. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2011, s-a dispus inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

La adoptarea soluției, instanța de recurs a statuat, că temeiul invocat de recurent nu și-a găsit confirmare, recurentul în susținerea poziției sale nu a adus argumente întru casarea hotărârii recurate.

Colegiul a menționat, că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, fapt ce a dus la concluzia privind vinovăția inculpatului.

13. Deciziile instanței de apel și de recurs sunt atacate cu recurs în anulare de condamnat, la 09 septembrie 2016 prin intermediul oficiului poștal, care a solicitat casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată, din motiv că probele au fost administrate cu încălcarea prevederilor art. 94 Cod de procedură penală și nu au fost apreciate în sensul art. 101 Cod de procedură penală, conform regulilor generale prevăzute în prima instanță, invocând dezacordul său referitor la aprecierea probelor cu privire la învinuirea în baza art. 236 alin. (1) Cod penal și aplicării greșite a unor norme procesuale penale, astfel fiind încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Recurentul a specificat, că hotărârile judecătorești nu sînt motivate, deoarece se bazează pe aceleași probe puse la baza sentinței.

14. Procurorul a depus referință asupra recursului, prin care consideră necesară dispunerea inadmisibilității acestuia, din motiv că recurentul nu a invocat nici un temei prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală și a omis termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 454 Cod de procedură penală.

15. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 452 coroborat cu art. 453, 454 Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, fiind respectate următoarele condiții:

- a) Au fost epuizate căile ordinare de atac;
- b) Există un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii;
- c) Recursul nu este declarat repetat;
- d) Recursul este declarat în termen de 6 luni de la data rămînerii irevocabile a hotărârii judecătorești sau, în cazul în care cererea a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, de la data comunicării ei.

Conform dispozițiilor art. 456 Cod de procedură penală, recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art. 431 și 432 CPP, care se aplică în mod corespunzător.

În această etapă procesuală instanța de recurs este obligată să examineze, dacă cererea introdusă privește o hotărâre irevocabilă, dacă este introdusă în termenul prevăzut în art. 454 Cod de procedură penală, dacă au fost epuizate căile ordinare de atac, dacă motivul pe care se întemeiază recursul este unul din cele limitativ prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, dacă recursul nu este declarat repetat și, dacă autorul recursului dispune de calitate procesuală a persoanelor care sunt în drept să declare recurs.

Astfel, hotărârea irevocabilă a cărei anulare se cere, a fost pronunțată la 02 noiembrie 2011, iar recurentul a declarat recursul în anulare la 09 septembrie 2016 (vol. 4, f.d. 6), adică peste termenul de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, deoarece recurentul a formulat recursul în anulare cu depășirea termenului de 6 luni de la data pronunțării hotărârii irevocabile a cărei anulare se cere, încălcând astfel prevederile art. 454 Cod de procedură penală, se va impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat, din motiv că este depus peste termen.

15. În conformitate cu prevederile art. 456, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de condamnatul **Marcovțev Serghei Pavel** împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2011, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 martie 2017.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin